

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความเชื่อในความฝันที่มีอิทธิพลต่อชาวบ้านดงสว่าง ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์” ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพร้อมก็นำผลการวิจัยจากแบบสอบถามสรุปเป็นข้อคำถามสำหรับสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ ถูกต้อง เชื่อถือได้ และเป็นไปตามหลักการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและมีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยศึกษาจากเอกสาร(Documentary) โดยมีการศึกษาภาคสนาม(Field study) ด้วยการสัมภาษณ์ชาวบ้านดงสว่าง ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์

๓.๒ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

๓.๒.๑ กลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาวิจัยและสัมภาษณ์แบบเจาะจงโดยยึดเวลา(อายุ)เป็นเกณฑ์ จำนวน ๑๕ คน ประกอบไปด้วย

๑. กลุ่มที่ ๑ ที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป

๑. คุณยายแปลน เพิ่มสิน	ผู้อาวุโสที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือ
๒. คุณตาอนรรณม	ปราชญ์ชาวบ้าน และนักโหราศาสตร์
๓. นายสินทรพิมพะสอน	อดีตกำนันตำบลห้วยโพธิ์

๔. นางเจียมจิต มัชชีโม ราชการบ้านนาญ

๕. ร้อยตำรวจตรีถาวร พิมพะสอน ราชการบ้านนาญ

๒. กลุ่มที่ ๒ ที่มีอายุ ๒๕ – ๕๐ ปี

๑. ศ.ท.ทวี ถิตย์วิลาส	ประธานสภาเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์
๒. นางอรชร คงอุดม	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๖ บ้านดงสว่าง
๓. นางวิลาวัลย์ถิตย์สรรพ	ครูพี่เลี้ยงศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์ วัดดงสว่างใน
๔. นางอุบล คำประเทือง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
๕. นางสุจิตตา บุญมาลี	อาชีพค้าขาย และผู้รักษาที่ดินอุโบสถ
วัดดงสว่างใน

๓. กลุ่มที่ ๓ ที่มีอายุ ๑๕ – ๒๕ ปี

๑. นายณัฐพล ปรีพูล	นักศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม
๒. นายสุรพงษ์ คำยิ่ง	อาชีพค้าขาย
๓. นางสาวสุภาพร ปรีวิสัย	นักศึกษา มจร.
๔. นางสาวจิตาพา คงอุดม	นักเรียนโรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์
๕. เด็กชายมานพ คำประเทือง	นักเรียนโรงเรียนอนุคุณนารี

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสรุปเป็นข้อคำถามสำหรับสัมภาษณ์ มี ๓ ตอน ได้แก่

ตอนที่ ๑ เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ ความเชื่อในความฝันของชาวบ้านดงสว่าง ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์

ตอนที่ ๓ ความฝันที่มีอิทธิพลที่มีต่อการดำเนินชีวิต ชาวบ้านดงสว่างตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นแบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึก ซึ่งประกอบไปด้วย

๓.๓.๑ แบบสัมภาษณ์แบบเจาะจงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ(มีรายละเอียดที่ภาคผนวก ค) ด้านภาษา เนื้อหาและโครงสร้างตรวจสอบความถูกต้อง เทียบตรง ก่อนนำไปสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง

๓.๓.๒ เครื่องบันทึกเสียง

๓.๓.๓ สมุดจดบันทึก

๓.๓.๔ กล้องถ่ายรูป

๓.๓.๕ ผู้ช่วยเก็บข้อมูล จำนวน ๑ รูป/คน

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

๑) ขอหนังสือขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ถึง บุคลากรที่เป็น กลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสัมภาษณ์

๒) นัดหมายเพื่อทำการสัมภาษณ์

๓) ดำเนินการสัมภาษณ์

๔) นำข้อมูลไปทำการสรุปต่อไป

๓.๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

๑. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สาขาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ถึงชาวบ้านดงสว่าง ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในการสัมภาษณ์

๒. สร้างความสัมพันธ์กับผู้ให้ข้อมูลหลัก และกลุ่มเป้าหมาย พบปะพูดคุยเพื่อสร้างความคุ้นเคย แสวงหาวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๓. กำหนดนัดหมายวันเวลาสถานที่ที่จะดำเนินการสัมภาษณ์ที่แน่นอน เพื่อให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักได้เตรียมตัวและเตรียมเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๔. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมาย ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก และบุคคลอื่นๆ โดยใช้วิธีการบันทึกเทป จดบันทึก และการสนทนา กับกลุ่มเป้าหมาย

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์ด้วยการจัดกลุ่ม คำถาม คำตอบ เกี่ยวกับความเชื่อในความฝันที่มีอิทธิพลต่อชาวบ้านดงสว่าง ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์อธิบายเป็นเรียงความที่ได้จากการสัมภาษณ์ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive

analysis) เพื่ออธิบายความเชื่อในความฝันที่มีอิทธิพลต่อชาวบ้านดงสว่าง ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอมือง จังหวัดกาฬสินธุ์”๓ ด้าน คือ

๑. ด้านความฝันที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท
๒. ด้านความเชื่อในความฝันของชาวบ้านดงสว่าง ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
๓. ด้านวิเคราะห์ความฝันที่มีอิทธิพลที่มีต่อการดำเนินชีวิตชาวบ้านดงสว่างตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอมือง จังหวัดกาฬสินธุ์